

Een verhaaltje over voorzetsels

Er zijn verschillende soorten voorzetsels. Sommige voorzetsels zijn heel concreet, andere voorzetsels zijn veel abstracter.

Je kunt zeggen: voorzetsels beginnen heel concreet, als voorzetsels van plaats. Ze geven precies aan 'Waar iets is'.

Dan worden ze beweeglijker: voorzetsels van richting en beweging. Ze zeggen 'Waar iets heen gaat' of 'Waar iets vandaan komt', of 'door' of 'langs'.

Voorzetsels van plaats worden ook voorzetsels van tijd. Het 'op' van 'op de tafel' wordt 'op maandag'.

Een stap verder worden het voorzetsels die relaties aangeven: 'van wie is het?', 'voor wie is het?', 'met wie doe je dat?' 'met wat heb je dat gedaan?', 'door wie?', 'door wat?', 'aan wie?', 'tegen wie?'.

En als laatste gaan de voorzetsels samen met werkwoorden. en dan belanden we midden in een wild taalleven. Waar weinig voorzetsels zeker zijn van hunzelf.

Soorten voorzetsels:

1. Voorzetsels van plaats	Waar?.
2. Voorzetsels van richting en beweging
Samen met een werkwoord van beweging: zoals gaan, komen	Waarheen? Waarvandaan?
3. Voorzetsels van tijd	Wanneer?
4. Andere voorzetsels
Zoals:	relaties tussen mensen en dingen
van
voor
aan
door
met
zonder
tegen	bezit, wie iets geeft, betreffende, materiaal,
de begunstigde of geadresseerde, doel, met iets eens
de begunstigde of geadresseerde, doel
de oorzaak, wie heeft het gedaan
samen, met hulp van iets, wat je gebruikt
je bent het met iets eens
gericht naar iets of iemand toe, wat je niet wilt,
je bent het niet eens, om iets weg te nemen
5. Voorzetsels bij werkwoorden	in allerlei gewone en vreemde relaties

1. Voorzetsels van plaats

Waar?

in,

voor,

achter,

op,

onder,

boven

naast,

bij,

aan,

tegen,

tussen,

tegenover,

om,

rond,

rondom

buiten,

binnen,

binnen in,

voorbij,

2. Voorzetsels van richting en beweging
Met een werkwoord van beweging: gaan, komen

Waarheen? Waarvandaan?

naar,
naar toe,

tot,
tot aan,

in,

op,

uit,

van,

vanaf,

langs,

door,

over,

via,

over ... heen,

onder ... door,

om,
om heen,

tegen,
tegen aan,

achter ... om,
achter ... langs,

Voorzetsels van richting na een naamwoord:

... in,

... binnen,

... uit,

... op,

... af,

... door,

... langs,

... voorbij,

... over,

... om,

3. Voorzetsels van tijd

Wanneer?

om,

op,

in,

voor,

na,

over,

binnen,

van,

vanaf,

sinds,

tot,

tot aan,

van tot
(aan),

rond,

tegen,

over,

door ??
(door de week,
door het jaar),

gedurende,

tijdens,

4. Andere voorzetsels

relaties tussen mensen en dingen

van,

voor,

aan,

door,

met,

zonder,

tegen,

behalve,

vanwege,

wegens,

volgens,

dankzij,

ondanks,

namens,

per = met de,

5. Voorzetsels bij werkwoorden

in gewone en vreemde relaties

Zoals:

houden	Houd je kaas?
kijken	De poes kijkt buiten.
denken	Waar denk je?
praten	De mensen praten altijd het weer en de politiek.
zoeken	Zij zoekt altijd naar haar sleutels.
luisteren	We luisterende mooie muziek.
dromen	De mensen dromen een gelukkig leven.
herinneren	Ik wil je even herinneren onze afspraak.
vragen	Je moet vragen de directeur.
beginnen	Om negen uur beginnen we de les.
duren	De les duurt twaalf uur.
trouwen	Volgende week trouwt mijn neef zijn tandarts.
lenen	We lenen een paar eieren van de burens voor de taart.
stoppen	Met 65 jaar stoppen de meeste mensen hun werk.
wennen	Ze kunnen niet goed wennen het weer in Nederland.
verdienen	Hij verdient veel geld het verkopen van drugs.
brengen	De ouders brengen hun kinderen 's morgens de school.
halen	Om drie uur halen ze hun kinderen weer op de school.
bestellen	We bestellen een pizza de Italiaan.
kloppen	De buurman klopt de deur. Ik roep: 'Binnen.'
oppassen	Je moet bij het zebepad oppassen de scooters.
vragen	Die kinderen vragen om straf door hun ongehoorzaamheid